

โครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๐

พระมหาประยูร โชติวีโร
ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัย ยังได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ พระบัณฑิต และนิสิตของมหาวิทยาลัยออกไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ พระศาสนา ในระหว่างปิดภาคการศึกษา โดยจัดให้มีโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ เป็นต้นมา โดยการอบรมเยาวชน ประชาชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติอยู่ในหลักศีลธรรม และสามารถนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการห่างไกลอบายมุข สิ่งเสพติดทุกประเภท เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้พระนิสิตได้ฝึกประสบการณ์การทำงานเพื่อสังคม และพระพุทธศาสนาโดยการประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคมตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัย และนำไปสู่การผลิตบัณฑิตตามอัตลักษณ์บัณฑิตที่กำหนดไว้ คือ “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”

ในปีการศึกษา ๒๕๖๐ กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี ร่วมกับ วิทยาเขต คณะ วิทยาลัย ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนขึ้น เพื่อถวายพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช โดยมีจำนวนโครงการที่เสนอเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๓๘๙ โครงการ มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๙๐,๐๘๖ รูป/คน ไม่รวมประชาชนทั่วไป ในพื้นที่ ๔๑ จังหวัดทั่วประเทศ และในต่างประเทศ ๓ โครงการ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่ออบรมเยาวชนให้มีความรู้ดี ประพฤติดี ตามหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนา
๒. เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ

๓. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักหน้าที่ มีระเบียบวินัย ใฝ่ใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรู้จักโทษของอบายมุขและยาเสพติด

๓. การสัมมนาหัวหน้าหน่วยอบรมประจำโครงการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในช่วงปิดภาคการศึกษามหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ พระบัณฑิต และนิสิตของมหาวิทยาลัยออกไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ และสังคมเป็นประจำทุกปี โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดให้มีโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี การดำเนินการโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนดังกล่าว ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อปกป้องและเชิดชูสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
- ๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ พระบัณฑิต และนิสิตของมหาวิทยาลัยออกไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติและสังคม
- ๓) เพื่ออบรมให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในหลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา และสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- ๔) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีเจตคติร่วมในการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

การจัดโครงการบรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่มี ๒๕๒๓ จนถึงปัจจุบัน รวมเป็นปีที่ ๓๘ และมีหน่วยอบรม จำนวนทั้งสิ้น ๗,๑๖๕ หน่วยอบรม มีผู้เข้าร่วมโครงการแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๒,๐๘๑,๗๓๐ รูป/คน ในการดำเนินการโครงการบรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ประจำปี ๒๕๖๐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี ร่วมกับ วิทยาเขต วิทยาลัย โครงการขยายห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการ จึงได้จัดสัมมนาหัวหน้าหน่วยอบรมฯ ขึ้น เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมเจียเตอร์ ซี อาคารเรียนรวม มจร วังน้อย อโยธยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยกองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี ส่วนงานในกำกับพระเดชพระคุณ พระราชวรมุนี, ดร. (พล อาภากร, ป.ธ. ๙) รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต ได้จัดสัมมนาหัวหน้าหน่วยอบรม โครงการบรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ด้านยาเสพติด ประจำปี ๒๕๖๐ จำนวน ๓๘๙ แห่ง ใน ๔๑ จังหวัด และต่างประเทศอีก ๓ หน่วยอบรมใน ๒ ประเทศ คือ กัมพูชา และลาว

เพื่อถวายพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ และเพื่อให้หัวหน้าหน่วยรับทราบ เข้าใจนโยบายมหาวิทยาลัย และแนวทางการดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์

๑) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาศักยภาพ และประสบการณ์แก่หัวหน้าหน่วยอบรมในการบริหารโครงการ

๒) เพื่อให้หัวหน้าหน่วยอบรมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างผู้เข้าสัมมนาด้วยกัน และผู้เข้าสัมมนากับวิทยากร

๓) เพื่อให้หัวหน้าหน่วยอบรมได้ร่วมค้นหาวิธีการแก้ปัญหาหรือแนวทางปฏิบัติที่ร่วมกันในการบริหารโครงการ

พิธีเปิดโครงการสัมมนาหัวหน้าหน่วยอบรมได้รับเมตตาจากพระโสภณวชิราภรณ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ มจร มาเป็นประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษ เรื่อง “**พระพุทธศาสนากับการสร้างศาสนทายาท**” มีสาระสำคัญว่า “...การบวชเณรได้มีการดำเนินการมาก่อน พ.ศ.๒๕๒๓ แต่ไม่เป็นทางการโดยนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้องค์กรนิสิตขณะนั้นฝึกทำงานเพื่อคณะสงฆ์ ส่งเสริมให้นิสิตมีความเสียสละอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาเป็นไปตามคุณลักษณะนิสิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย ให้นิสิตเรียนรู้วิธีการทำงานกับชุมชน รู้จักบริหารศรัทธาชาวบ้าน ท่านได้แนะนำเทคนิควิธีการทำงาน เช่น การขอความร่วมมือจากคณะสงฆ์ ผู้นำชุมชน และหน่วยงานราชการ ทำอย่างไรทุกภาคส่วนจึงเข้ามามีส่วนร่วม มีความรู้สึกเป็นเจ้าของงาน ท่านยกตัวอย่างการขอบริจาคข้าวสารจากเจ้าอาวาสวัดราชบูรณะ เรามีความสารในโครงการเพียงพออยู่แล้ว แต่การได้รับความอนุเคราะห์จากคณะสงฆ์เราได้รับความร่วมมือ และเป็นการประชาสัมพันธ์งานให้ทุกฝ่ายรับทราบ นอกจากนี้ท่านยังได้กล่าวถึงการบวชเณรในประเทศกัมพูชา เมียนมาร์ และลาว เพื่อชี้ให้เห็นถึงการสร้างศาสนทายาทเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาที่ต้องทำงานร่วมกันทุกฝ่าย และการสร้างศาสนทายาทที่ดีที่สุดคือ ทุกท่านต้องเป็นแบบอย่างที่ดี”

พระเมธีธรรมาจารย์ รองอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ บรรยายพิเศษ เรื่อง “**สถานการณ์พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน**” ท่านกล่าวว่า “...การบวชเณรเราต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่าเพื่อสร้างศาสนทายาท และรักษาพระพุทธศาสนา ต้องแยกประเภทผู้บวชให้ชัดเจนใครมีแนวโน้มบวชต่อ กระบวนการดูแลฝึกอบรมต้องชัดเจน มีการวางแผนบริหารโครงการอย่างเป็นรูปธรรม..นอกจากการบวชเณรอบรมเยาวชนทุกท่านมีภารกิจทางพระพุทธศาสนา คือ

- ๑) ท่านต้องรักษาความเป็นหมู่บ้านชาวพุทธให้คงอยู่
- ๒) ปลูกฝังความเป็นชาวพุทธตามพระธรรมวินัย
- ๓) ให้การศึกษาและตระหนักถึงภัยที่มีต่อพระพุทธศาสนา
- ๔) ความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน

ในตอนท้ายท่านได้กล่าวให้กำลังใจหัวหน้าหน่วยโครงการบรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนทุกท่านที่ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละนับว่าทุกท่านได้รับการกระตุ้นใหญ่ยิ่งของกิจการคณะสงฆ์ เพราะการทำงานของพวกท่านเป็นการสร้างศาสนทายาทสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา ได้ร่วมกันสร้างเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่งมีคุณธรรมเป็นอนาคตของชาติของพระพุทธศาสนา ที่สำคัญได้ทำงานเพื่ออุทิศถวายพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ขอนุนโมทนาและถวายกำลังใจในการทำงาน...”

พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม บรรยายพิเศษ เรื่อง “**พระพุทธศาสนากับการสร้างศาสนทายาท**” ท่านกล่าวถึงสถานการณ์ทางพระพุทธศาสนาที่ทุกท่านต้องมาช่วยกันสร้างศาสนทายาท เพื่อรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ การจัดโครงการบวชเณรเป็นการสร้างคนดีอนาคตของชาติ และเป็นการทำงานเพื่ออุทิศถวายพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ขอนุนโมทนาและถวายกำลังใจในการทำงาน...”

พระมหาวิชาญ สุวิชาโน ผู้อำนวยการส่วนวางแผนและพัฒนาการอบรม ท่านได้ให้เทคนิคและวิธีการอบรมเยาวชนในเชิงปฏิบัติการ โดยให้หัวหน้าหน่วยอบรมตระหนักและใส่ใจในทุกกระบวนการอบรมว่ามีความสำคัญเชื่อมโยงกัน เช่น การฝึกการตรงต่อเวลา ระเบียบวินัยในการรวมกิจกรรม การฝึกการเดินแถวการกราบการไหว้ การบรรยายธรรม การทำกิจกรรมสนุก การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การกตัญญูต่อสถานที่ การให้ชุมชนมีส่วนร่วม ทุกอย่างเราต้องสอนตัวธรรมะไม่ใช่ชื่อของธรรมะ...”

พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.ดร. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ประธานปิดสัมมนา ได้เมตตามอบเกียรติบัตรและให้โอวาทตอนหนึ่งว่า”..อนุนโมทนาการดำเนินการจัดสัมมนาฯ ขอแนะนำการตั้งวัตถุประสงค์ในการดำเนินการโครงการต้องวัดและประเมินได้ว่าเป็นรูปธรรมและชัดเจน การบวชเณรเป็นการทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา สร้างศาสนทายาท พัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทำงานเชื่อมโยงกับชุมชน หน่วยงานรัฐ และเอกชน เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องช่วยกันเพื่อสร้างศาสนทายาทและรักษาพระพุทธศาสนาและน้อมอุทิศเป็นพระราชกุศลแด่องค์รัชกาลที่ ๙..”

พระราชวรมณี,ดร. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต ได้ให้นโยบายในการดำเนินการโครงการบรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ไว้ว่า “...อนุโมทนากองกิจการนิสิต กิจการนิสิตทั่วประเทศ และคณะทำงาน ได้ปฏิบัติงานสนองนโยบายมหาวิทยาลัย โครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนด้วยดี จากระบบฐานข้อมูลเห็นได้ว่า มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๓ เป็นต้นมา และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ นี้ เป็นปีที่ ๓๘ ได้สร้างศาสนทายาทเป็นจำนวนมาก การจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบเป็นประโยชน์อย่างมาก แสดงถึงการทำงานอย่างเป็นระบบ อาจมีบางส่วนที่ต้องเพิ่มเติมให้รอบด้านเป็นภาพรวมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นข้อมูลที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจในเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนากระบวนการและสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วย KM เมื่อฐานข้อมูลชัดเจนจะได้วางแผนการทำงานทั้งปี กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนว่าเราจะมีส่วนร่วมสร้างศาสนทายาท ได้อย่างไร กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาบวชในโครงการฯ ได้ว่าบวชมาแล้วต้องการศึกษาต่อโรงเรียนเตรียมบาลีสาธิต และหรืออุดมศึกษาของมจร หรือเป็นศาสนทายาทช่วยรักษาวัดวาอารามในชุมชน รวมถึงการทำงานในเชิงนโยบายและทำความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชารัฐ เพื่อผนึกกำลังทำงานเพื่อคณะสงฆ์และสังคมประเทศไทย..”

พระมหาประยูร โชติวโร ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต กล่าวว่า “..การดำเนินการสัมมนาหัวหน้าหน่วยอบรมฯ เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะการทำงานเพื่อสนองนโยบายของมหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตามคำกล่าวของพระเดชพระคุณพระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร. อธิการบดีบรรยายไว้ในการประชุมเชิงนโยบายการจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนานิสิต มจร เมื่อ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ไว้ว่า “...การพัฒนานิสิตต้องทำ ๒ เรื่อง คือ พัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะนิสิตอันพึงประสงค์ (นวลักษณ์ ๙ ประการ) และสร้างศาสนทายาทที่มีศักยภาพ และร่วมรับฟังแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยจากผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะพระเดชพระคุณพระราชวรมณี,ดร.รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตในฐานะรองอธิการบดีที่กำกับดูแลที่ได้ให้นโยบายไว้เพื่อให้ทุกท่านรับทราบ เข้าใจและกำหนดทิศทางและเป้าหมายรวมกันเพื่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์นโยบายของมหาวิทยาลัยในอนาคต...”

๔. ผลการดำเนินงานโครงการ

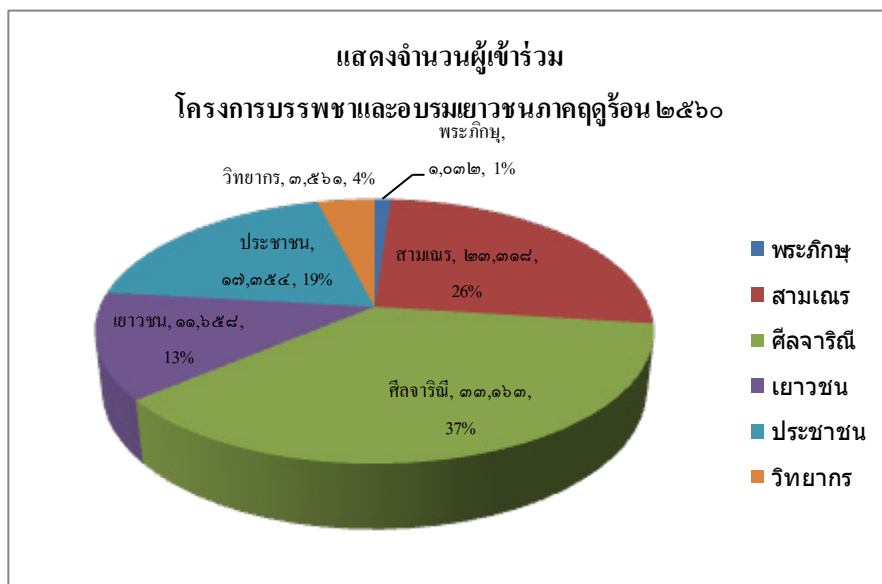
การดำเนินการโครงการได้มีการตรวจเยี่ยมหน่วยอบรมหัวหน้าหน่วยโครงการและการเข้าไปตรวจเยี่ยมโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนและที่เข้าร่วมกิจกรรมได้สังเกตและสอบถามสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มสามเณรและเยาวชนที่มีศรัทธาในการบวช มีผลพฤติกรรมของเยาวชนทำให้สามารถศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนที่บวชในโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๐ ผลการดำเนินงานโครงการฯ พบว่า มีหน่วยอบรมที่ผ่านการคัดเลือกเป็นหน่วยอบรมของมหาวิทยาลัยและต้องเข้ารับการสัมมนาหัวหน้าหน่วยโครงการบรรพชาสามเณรและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ประจำปี ๒๕๖๐ จำนวนทั้งสิ้น ๓๘๙ รูป ใน ๔๑ จังหวัดทั่วประเทศ และ ๓ หน่วยอบรมฯ ในต่างประเทศ แยกเป็นประเทศกัมพูชา จำนวน ๑ หน่วยอบรม ฯ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน ๒ หน่วยอบรม ฯ โดยมีผู้เข้ารับการอบรมฯ เป็นสามเณร จำนวน ๒๓,๓๑๘ รูป บวชศีลจาริณีและเยาวชน จำนวน ๔๔,๘๒๑ คน ประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๗,๓๕๔ คน และวิทยากร จำนวน ๓,๕๖๑ รูป รวมทั้งสิ้น จำนวน ๙๐,๐๘๖ รูป/คน ในการดำเนินงานกองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี ได้มีการจัดการสัมมนาหัวหน้าหน่วยอบรมเพื่อกำหนดกรอบในการบริหารโครงการและหลักสูตรที่ใช้ในการอบรมให้เป็นแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมเจียเตอร์ ซี อาคารเรียนรวม มจร วังน้อย ออยุธยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การจัดสัมมนาครั้งนี้เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดโครงการฯ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและรับฟังนโยบายจากผู้บริหารของมหาวิทยาลัย

จากการสัมมนาหัวหน้าหน่วยอบรมทั่วประเทศนำไปสู่การลงพื้นที่ปฏิบัติงานตามโครงการที่กำหนดไว้ผลการดำเนินงานหัวหน้าหน่วยโครงการสามารถนำไปใช้ในการบริหารโครงการได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เยาวชนรู้จักโทษของสิ่งเสพติด รู้จักหน้าที่พลเมืองที่ดี มีระเบียบวินัย และใส่ใจในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบ ถูกต้องตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา มีความรู้ ความเข้าใจและความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมอันดีของชาติ มีรายละเอียดตามตารางแสดงจำนวนผู้เข้าร่วม ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน

ที่	รายการ	จำนวนรูป/คน	ร้อยละ
๑	พระภิกษุ	๑,๐๓๒	๑
๒	สามเณร	๒๓,๓๑๘	๒๖
๓	ศีลจาริณี	๓,๓๑๖๓	๓๗
๔	เยาวชน	๑๑,๖๕๘	๑๓
๕	ประชาชน	๑๗,๓๕๔	๑๙
๖	วิทยากร	๓,๕๖๑	๔
รวม		๙๐,๐๘๖	๑๐๐

แผนภูมิที่ ๑ แสดงจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ๒๕๖๐

๑. ความคิดเห็นของสามเณรและเยาวชนในโครงการ

(๑) เหตุผลของการเข้ามาบวชในโครงการ

ผู้ปกครองและเยาวชนมีศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา และเห็นว่าในช่วงปิดภาคเรียนการศึกษา การมีโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนจะเป็นโอกาสสำคัญที่บุตรธิดาจะได้มีโอกาสได้เข้ามาศึกษาพระธรรมวินัยและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นโอกาสในการฝึกฝนอบรมตนเองตามหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา

(๒) ความกตัญญูทเวที

เมื่อสอบถามและสังเกตพฤติกรรมของสามเณรและเยาวชนที่เข้าอบรมในโครงการ ความคิดเห็นในหลายกลุ่ม ๆ ที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ที่บวชโครงการและบวชในพระพุทธศาสนา มีความเห็นสอดคล้องกันทั้งหมด คือ มีความกตัญญูทเวทีต่อบุพการี ทำให้เยาวชนเหล่านั้นมีจิตสำนึกที่ดีต่อบิดามารดาและพระพุทธศาสนา

(๓) ความเป็นผู้มีระเบียบวินัย

จากความคิดเห็นของสามเณรและเยาวชนที่เข้าอบรมโครงการ พบว่า การบรรพชาและอุปสมบทเป็นการส่งเสริมให้สามเณรและเยาวชนมีระเบียบวินัย ทำงานอย่างมีระบบ ให้ควบคุมตนเองได้ เชื่อฟังพระอาจารย์และพระพี่เลี้ยง รู้จักประหยัดและมัธยัสถ์ เมื่อได้เข้ามาบวชได้ศึกษาหลักธรรมคำสอนของศาสนา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

(๔) การมีสัมมาคารวะ

จากความคิดเห็นของสามเณรและเยาวชนที่เข้าอบรมในโครงการเมื่อพิจารณาจากการสอบถามสัมภาษณ์ความคิดเห็น สังเกตพฤติกรรมที่กล่าวถึงเรื่องการมีสัมมาคารวะ พบว่า มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องหมายของคนดี การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน การแสดงความเคารพพระอาจารย์และครูที่สอนขณะที่ศึกษาพระธรรมวินัย การแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย การบอกกล่าวอาจารย์ เมื่อออกจากวัด การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดในการปฏิบัติตามระเบียบของวัด และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมทั้งการรักษาศีลอย่างเคร่งครัดของเยาวชนที่ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดีจึงทำให้ผู้บวชมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเป็นอย่างดี ซึ่งก็อยู่ในเกณฑ์ความพอใจต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชนในการส่งเสริมให้เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

(๕) การใช้ชีวิตร่วมกันในโครงการ

จากความคิดเห็นของสามเณรและเยาวชนที่เข้าอบรมในโครงการ พบว่า การใช้ชีวิตร่วมกันในโครงการการปลอบใจและให้กำลังใจเพื่อน การยกย่องชมเชยกันเมื่อปฏิบัติดี การดูแลอุปถัมภ์จากพระอาจารย์ การเอาใจใส่ในภารกิจที่ได้รับมอบหมาย การรักษาสาธารณประโยชน์การเสนอแนะเพื่อนในทางที่ดี การช่วยเหลือกิจกรรมของวัด และการบอกกล่าวตักเตือนเพื่อนในทางที่ควร เป็นการให้ความสำคัญในเรื่องความมีน้ำใจสูง เพราะได้รับการฝึกอบรมทางด้านจริยธรรมและคุณธรรมอย่างดีจากผู้รับผิดชอบโครงการและได้รับความเอาใจใส่จากพระอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีจิตสำนึกเชิงจริยธรรมที่ดี การแบ่งปันลาภสักการะที่เกิดขึ้นในระหว่างบวชอยู่ก็เป็นอีกปัจจัย

ของพระพี่เลี้ยงที่คอยให้ความเอาใจใส่ดูแล และการให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาแล้ว เห็นได้ว่าเป็นผู้มีน้ำใจสอดคล้องต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของเยาวชนในการส่งเสริมให้เรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

(๖) การได้เรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างคัมภีร์ประพตติ และการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

จากความคิดเห็นของสามเณรและเยาวชน เมื่อพิจารณาจากการสอบถามสัมภาษณ์การสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนที่เข้าอบรมโครงการมีความคิดเป็นที่สอดคล้องกัน คือ การได้เรียนรู้การใช้ชีวิตอย่างคัมภีร์ประพตติ ปฏิบัติถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา รู้จักหน้าที่ตนเอง ตั้งใจปฏิบัติตามระเบียบวินัย และใส่ใจในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม การได้รู้จักหน้าที่ตนเอง ตั้งใจปฏิบัติตามระเบียบวินัย และใส่ใจในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมได้ความสามัคคีในหมู่คณะเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนานำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสุดท้ายได้เรียนรู้การแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

๒. ปัญหาและอุปสรรค

- (๑) งบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอต่อภาระงานหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการ
- (๒) ภาครัฐในส่วนภูมิภาคบางแห่งไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบรรพชาเยาวชนภาคฤดูร้อน
- (๓) เด็กเยาวชนขาดทักษะในการเขียน มีสมาธิสั้นและเบื่อการบรรยายธรรมะ
- (๔) ส่วนราชการในแต่ละแห่งให้การสนับสนุนโครงการฯ ด้านงบประมาณแต่มักให้หลังจากโครงการเสร็จสิ้นทำให้ประสบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายระหว่างโครงการ
- (๕) บางหน่วยอบรมอยู่ห่างไกลการติดต่อประสานงานไม่ค่อยได้รับความสะดวกเพราะหน่วยอบรมบางหน่วยตั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดาร
- (๖) จำนวนเด็กที่เข้าบรรพชาไม่ได้ตามเป้าหมายเท่าที่ควรเพราะมีผลจากโครงการคณะสงฆ์อีกต่างหาก
- (๗) โครงการมีเด็กเข้ามาสมัครเป็นจำนวนมากทางวัดไม่สามารถรับผู้สมัครได้ทั้งหมด
- (๘) มีจำนวนผู้เข้าบรรพชา และศีลจารีนิมากเกินจำนวนจริงทำให้ขาดแคลนอุปกรณ์บวช
- (๙) ทางโรงเรียนให้การสนับสนุนน้อยมากแต่มักส่งเด็กที่มีปัญหาเรื่องการเรียนเข้ามารับการอบรมและบรรพชาซึ่งไม่ใช่เป็นการแก้ที่ต้นเหตุ ดังนั้น สถานศึกษาโรงเรียนควรปรับปรุงกับตัวเยาวชนเองควรมุ่งเน้นให้เด็กมีส่วนร่วมทางวิชาการ และการสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคม

๓. ข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฯ

(๑) ควรกำหนดโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนที่เป็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาคโดยความร่วมมือกับระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

(๒) กำหนดแผนยุทธศาสตร์การจัดโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อนเพื่อกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการในแต่ละปีให้ชัดเจน

(๓) กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้ามาบรรพชาและอบรมให้ชัดเจนว่ากลุ่มไหนที่บวชต่อเพื่อศึกษาเล่าเรียนในแต่ละแผนกที่ต้องการเช่น แผนกนักธรรมและบาลี แผนกพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ หรือมหาวิทยาลัยสงฆ์

(๔) ควรมีการจัดการสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์โครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน

(๕) ควรจัดให้มีการอบรมพระวิทยากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการฯให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมและสามารถบริหารศรัทธาและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกเหนือจากการอบรมหัวหน้าหน่วยโครงการฯ

ภาพกิจกรรม

